

Význam určování zadní hranice frontového týlu

Plukovník Josef Mikulec

Vedení soudobých operací ve všech složitéch podmínkách si vynucuje přijímat jednoduchá, avšak účinná organizační opatření, která při své organizační nenáročnosti řeší současně více otázek. Jedním z takových opatření je určení zadní hranice frontového týlu. Na první pohled se zdá, že jde o jednoduchou záležitost graficky vyjádřenou na pracovních mapách prostou čarou. Rozborem důsledků stanovení zadní hranice frontového týlu však přicházíme k opačnému závěru.

V čem spočívá význam určení zadní hranice frontového týlového prostoru a jaké má její určení důsledky?

Zadní hranice je hranicí práv a odpovědnosti mezi velitelem frontu a hlavním velením. Vymezením týlového prostoru frontu, který je určován zpředu zadní hranicí týlového prostoru prvořadových armád (je-li ovšem určena, což zejména v průběhu útočné operace bude výjimka), z prava a z leva bočními hranicemi mezi sousedními fronty a vzadu zadní frontovou hranicí vymezujeme práva velitele frontu na využívání takto vymezeného prostoru.

Stanovením frontového týlového prostoru poskytujeme volnost manévru veliteli frontu jeho prostředky. V tomto prostoru má velitel frontu větší právo, než stanoví příslušná zákonná ustanovení na ostatním území, zejména na využití sil a prostředků obyvatelstva a nevojenských organizací. Velitel frontu může se souhlasem vojenské rady frontu ve frontovém týlovém prostoru zpravidla využívat kořist k přímému zabezpečení vojsk, může nařídít v zájmu bojujících vojsk omezit, nebo jinak

usměrňovat pobyt a pohyb obyvatelstva, nařizovat vyklizení od civilního obyvatelstva potřebných objektů nebo celých osad a prostorů.

Na druhé straně ovšem odpovídá velitel frontu hlavnímu velení za udržení v celém týlovém prostoru přísného vojenského pořádku, organizuje a provádí obnovu potřebných komunikací a jiných objektů, odpovídá za likvidaci následků napadení zbraněmi hromadného ničení a za likvidaci nepřátelských výsadek a skupin nepřítele ve frontovém týlovém prostoru. Velitel frontu v plném rozsahu odpovídá i za řízení a regulaci dopravy. Zadní hranice frontového týlového prostoru je zpravidla současně i čarou předání jednotek, útvarů a polních zařízení do podřízenosti velitele frontu. Výjimku tvoří zpravidla železniční zásobovací transporty, které se předávají v rozdělovacích stanicích. Volba rozdělovacích stanic se především řídí průběhem železniční sítě, samozřejmě se snahou, aby tyto nebyly příliš vzdáleny od zadní hranice frontového týlu. Výjimku tvoří operace v počátečním období války, kdy železniční dopravu i ve frontovém týlu mohou řídit orgány ministerstva dopravy pod dohledem a podle potřeby vojenských železničních orgánů. Je třeba vůbec říci, že operace počátečního období války, která se rozvíjí z vlastního území zpravidla vyvolá více výjimek z běžného chápání práv a povinností velitele frontu ke správě týlového prostoru. Tak mohou být ze spávy frontových orgánů vyjmuty zvlášť důležitá správní centra, ale také jiné objekty, jako např. podniky zbrojního průmyslu nebo celé výrobní

obvody. Avšak i na území nepřítel, je-li to účelné, přejímá hlavní velení nebo státní orgány přímo do své správy materiál, objekty a podniky, které nemohou být využity orgány frontu k přímému zabezpečení vojsk a správa kterých by zatěžovala orgány frontu.

Kde je nejúčelnější volit zadní hranici týlu frontu? Především je nutno vycházet z operačního uskupení vojsk a týlu frontu, přičemž je nutno, aby všechny prvky frontového týlu byly uvnitř týlového prostoru, včetně frontových základů a rozdělovacích stanic. Je výhodné volit zadní hranici tak, aby procházela po výrazných terénních čarách, zejména řekách, poněvadž to vytváří výhodné podmínky pro kontrolu pohybu osob mezi frontem a zázemím. V jiném případě bude možno zadní hranici volit na silničních rokáďích. Z hlediska hlavního velení bude snahou, aby zadní hranice procházela po hranicích správních nebo výrobně ekonomických oblastí, aby tyto nerozdělovala a aby se tím nevytvářely různé podmínky správy v této oblasti, což značně zjednoduší zejména řízení výroby v dané oblasti, ale také zjednoduší celou řadu politicko-správních otázek.

Na zadní hranici frontového týlu se zřizují na silnicích a železnicích vstupní místa do týlového prostoru frontu. Ostatní přechody se buďto uzavírají nebo strážejí. Ve vstupním místě budou zpra-

vidla pracovat společně orgány HV a frontu a kromě toho bude účelné, aby zde byla ponechána i část orgánů z brigády ochrany týlu. Ve vstupních místech se předávají jednotky a útvary HV směřující do podřízenosti frontu a provádí se kontrola všech jednotlivých osob směřujících oběma směry.

Při postupu vlastních vojsk je nutno posunovat i zadní hranici. Příliš hluboký týlový prostor zatěžuje velitele i zástupce velitele frontu pro týl a odpočívá jejich pozornost od vojsk. Je proto nutné týlový prostor zkracovat posunováním zadní hranice. Zadní hranice týlového prostoru se zpravidla mění mezi frontovými operacemi, jakmile se přesunou kupředu frontové základny. Není nutno týlový prostor frontu mít k zahájení frontové útočné operace hlubší než 250–300 km.

Návrh zadní hranice týlového prostoru zpracovává štáb týlu HV v součinnosti s orgány operačními a vojenskopolitickými. Průběh zadní hranice schvaluje HV a vydává se v operačně týlové směrnici.

Určení zadní hranice frontového týlu je významným organizačním opatřením. Jeho rozpracování je jednou z důležitých povinností štábu týlu a provádí se pod osobní odpovědností vedoucích orgánů v úzké součinnosti několika složek.